SVOBODA — СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 55. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 22, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 22-го БЕРЕЗНЯ 1991 Ч. 55. РІК XCVIII.

ДЕПУТАТИ СССР ЗВІТУВАЛИ ПРО РЕФЕРЕНДУМ У РЕСПУБЛІКАХ

Москва. — В газеті „Известия" з 20-го березня парляментські кореспонденти А. Степовий і С. Чугаєв повідомляють, що сесія Верховної Ради СССР після тижневої перерви відновила працю. Голова центральної комісії з питань референдуму В. Орлов поінформував, що повні відомості про референдум будуть відомі лише 21-го березня, але згідно з попередніми даними у СССР взяли участь у голосуванні 76 відсотків виборців. В РСФСР — 74 відсотка, В Україні — 83,5 %, у Білорусії — 82,8%, в Узбекистані — 95,4%, у Казахстані — 94,4%, Туркменії — 97,7%. У Литві в референдумі взяли участь 500,000 людей, Молдові — 650,000, Латвії — 500,000, Естонії — 250,000. Орлов критикував республіки Балтії за бойкотування референдуму.

Пізніше депутати, які брали участь у підготовці та проведенні референдуму, поділилися своїми враженнями. Депутат В.Волков, який приїхав із Свердловська, висловив стурбованість, що тільки 49% жителів області проголосували за збереження СССР. Депутат вважає, що це сталося в наслідок тяжкого становища з забезпеченням області продуктами.

В свою чергу депутат Ю. Шарипов висловив повне задоволення (так схоже на застійні роки) організацією проведення референдуму в Казахстані. Народний депутат А. Чехоєв з Осетії повідомив, що там лише дев'ять осіб проголосували проти збереження СССР. Він також поінформував про загострення ситуації у реґіоні, і що конфлікти ці носять не міжнаціональний, а політичний характер. У зв'язку з цим Чехоєв вимагав від президента СССР М. Ґорбачова виконання ним конституційних обов'язків для забезпечення ґарантії прав людини на території СССР.

Депутат Ю. Блохін повідомив, що у Молдові референдум також пройшов у складних умовах і звинуватив у цьому керівників республіки. Відповідаючи йому, депутат від Молдови К. Оборок відкинув ті звинувачення, пояснивши, що інциденти створюють інші сили, зокрема військові.

Про тяжку ситуацію в Абхазії та Південній Осетії говорив також депутат Г. Комаров. Після цих виступів слово взяв депутат В. Козлов, який запропонував Верховній Раді СССР ухвалити таке рішення, яке дало б змогу Президентові СССР ввести надзвичайний стан у республіках, які протидіяли проведенню всесоюзного референдуму. Цю пропозицію підтримали оплесками деякі депутатські групи.

В загальному виглядає, що найнижчий рівень явки громадян на виборчі дільниці в РСФСР, Білорусії, Україні. Найбільш зразкові виборці проживають у Таджикістані, Узбекістані, Туркменії. Окремої уваги заслуговує картина голосування в тих шести республіках, які вирішили не брати участи у референдумі — Литві, Латвії, Естонії, Молдавії, Вірменії, Грузії.

На сесії Верховної Ради СССР 19-го березня оголосили, що в трьох балтійських республіках і Молдові до скриньок вкинуто близько двох мільйонів бюлетенів. Один із представників ВР СССР, який стежив за голосувнням, назвав це „референдумом у сутінках", оскільки, за його словами, виборці йшли голосувати лише під вечір, ховаючись у присмерку. Голова Верховної Ради СССР А. Лук'янов подякував їм за відвагу. Проте коментатори відзначають, що кількість осіб, які взяли участь у голосувані, зовсім не доказує, що всі вони голосували за оновлений союз і що на виборчих дільницях не було підтасовки та фальсифікацій.

ФІЛЬМ ПРО ОСІ

Лігайтон, Па. — В суботу, 23-го березня, в год. 7-мій вечора, на оселі О. Ольжича д-р Василь Низовий висвітлить фільм з переслухання свідків, які свідчили як ОСІ незаконно провадить свою інвестиґацію і відбирає американське громадянство особам, що родились у Східній Европі. Після висвітлення фільму будуть представлені кандидати повіту Карбон. Вступ вільний.

В. Фокін став членом парляменту України

Київ (УНІАР). — Тут 19-го березня на початку ранкового засідання сесії Верховної Ради України її голова Леонід Кравчук повідомив про відновлення повного складу українського парляменту. В результаті виборів 17-го березня у Дарницькій окрузі Києва замість Володимира Івашка 450-им членом парляменту став голова Ради Міністрів України Вітольд Фокін. Відтак голова Центральної республіканської комісії з питань проведення референдуму та опитування народний депутат України міністер юстиції УССР Віталій Бойко ознайомив присутніх з попередніми результатами обидвох плебісцитів. Голова комісії відповів також на запитання депутатів.

Як повідомила „Актуальна камера", далі парляментарі розглянули проєкт закону УССР про захист прав споживачів. З доповіддю виступив міністер торгівлі України Ситичев. Основною метою прийняття цього законодавчого акту є покладення на виробника, продавця або побутові підприємства додаткових обов'язків, а споживачеві, як

(Закінчення на стор. 3)

Відбудеться доповідь етнографа і письменника з Києва

Ню Йорк. — Тут у приміщеннях Наукового Товариства ім. Шевечнка, 63 4-та авеню, поміж 9-ою та 10-ою вулицями, відбудеться в п'ятницю, 22-го березня о год. 7-ій вечора доповідь письменника і етнографа Василя Скуратівського з Києва на тему „Від Золотих Воріт до Чорнобильського саркофаґу".

В. Скуратівський є автором відомого твору „Берегиня", як також двох інших творів „Посвіт" і „Погостини", зміст яких тісно пов'язаний з етнографічною художньою історією. Він також є співредактором двомісячника „Народна твор-

В. Скуратівський

ратівський є головою комі-

ПАТРІЯРХ МСТИСЛАВ ПРОВЕДЕ ВЕЛИКДЕНЬ В КИЄВІ

С. Бавнд Брук, Н. Дж. (Патріярша канцелярія). — Кінець Страсного Тижня і Великодній Тиждень, включно з Провідною Неділею, Патріярх Мстислав І виділив для своїх відправ у Києві. Плян теперішнього перебування Владики Патріярха в Україні передбачає ряд конференцій і нарад з єпископатом і духовенством УАПЦеркви та офіційні зустрічі і розмови з вищими державними чинниками. Основну ж частину перебування Патріярха в Україні призначено на місійно-канонічні подорожі до церковних громад на Лівобережжі й півдні України.

Від 7-го до 14-го березня Патріярх Мстислав перебував в Канаді на відпочинку у своєї родини. При цій нагоді Святіший Владика дійшов до домовлення з міжнародною корпорацією „Кобза" про поставлення й урухомлення цією фірмою у Києві офсетної друкарні, призначеної на потреби Патріярхії. Така друкарня має бути урухомлена ще перед кінцем червня цього року. Фірма „Кобза" зобов'язалася одночасно подбати про двох фахових друкарських робітників. На рахунок належности за вже урухомлену друкарню і забезпечення своєчасної виплати належности, Патріярх дав фірмі готівкову ґарантію в сумі 50,000 дол.

ВЕЛИКОДНІЙ БАЗАР

Ню Йорк. — Тут у приміщеннях Пластового Дому, 144 Друга авеню, відбудеться в суботу і неділю, 23-го і 24-го березня, великодній базар, що його влаштовують пластунки з куренів „Ті, що греблі рвуть". Базар, на якому продаватиметься великоднє печиво, буде відкритий в суботу 23-го від год. 12-ої полудня до 4-ої по полудні і в неділю, 24-го березня від 10-ої ранку до 1-ої по полудні.

У СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ ПОЛЬЩІ Лєх Валенса прибув 19-го березня до З'єднаних Стейтів Америки. Це його перші відвидини в характері президента Польщі, одної із недавніх сателітних країн Москви і члена Варшавського Пакту, яка вирвалась недавно з-під контролі СССР. Валенса затримається в ЗСА шість днів. Він зустрінеться з президентом Джорджем Бушем, керівниками обидвох палат Конґресу і представниками бизнесового світу. Головною темою розмов буде справа економічної співпраці і допомоги Америки демократичній Польщі з метою поправити економіку, яку зруйнували комуністи за час свого сороколітнього панування. Разом з Валенсою прибули численні його політичні й економічні дорадники.

МІХАЇЛ ҐОРБАЧОВ, ПОБОЮЮЧИСЬ поширення страйків вуглекопів, обіцяє їм „гори-мости", „кращі часи", „багатомільйонову програму допомоги", підвишку заробітних платень, кращі забезпечення. Уряд України погодився розпочати переговори з вуглекопами Донбасу. Це мабуть вперше в історії існування СССР генеральний секретар ЦК КПСС і президент СССР М. Ґорбачов погодився зустрінутись з представниками незалежної і до того антикомуністичної профспілки копальняних робітників. Зустріч відбулася у вівторок, 19-го березня. Ґорбачов обіцяв представникам профспілки виповнити майже усі вимоги робітників. Уряд прийняв вимоги шахтарів, бо страйки вуглекопів поширювались і охоплювали все більше й більше число робітників. Представники Донецьких копалень вже отримали 35 вагонів харчів від балтійських республік, які підтримують їхні вимоги. Серед тих, які підтримують вуглекопів є також Боріс Єльцин, голова Верховної Ради Російської федерації. Він переслав з особистого конта поважну суму для допомоги страйкуючим.

З БЕРЛІНУ ПОВІДОМИЛИ, що генеральний прокуратор Німеччини наказав заморозити усі банкові конта колишнього східньонімецького диктатора і вбивці Еріха Гонекера, тепер втікача перед правосуддям, якому комуноо-московські імперіялісти, зокрема КҐБ, допомоглли втекти з Німеччини до Совєтського Союзу. Берлінський прокуратор Ютта Бурґгарт заявила, що їй нічого не відомо чи Гонекер мав також грошеві конта в іших країнах Европи.

КЕРІВНИК ГЕНЕРАЛЬНОГО штабу ізраїльської армії ген. Дан Шомрон заявив, що боротьбу палестинців неможливо припинити при допомозі військової сили Ізраїля і кращий вихід з цього зачарованого кола є віддати палестинцям контрольовані Ізраїлем арабські землі в заміру за ґарантію миру і підписання мирового договору між Ізраїлем і арабськими країнами. За останні три роки існування „інтифади" (палестинського спротиву на окупованих землях), ізраїльські вояки вбили 807 палестинців, а 346 загинули від рук цивільних поселенців і самих палестинців-екстремістів, які карають кожного араба на горло за співпрацю з ізраїльськими властями. Загинуло також 62 ізраїльтян. Заява ген. Шомрона знайшла широкий резонанс в Ізраїлі і гостру критику теперішнього кабінету уряду Їцака Шаміра, який заявив, що західній берег ріки Йордан і смуга Ґази, які дістались в спадку Ізраїлеві у висліді війни, ніколи не будуть віддані арабам і вони є складовою частиною ізраїльської території. Очевидно, така заява Шаміра викликала критичні голоси не тільки у Вашінґтоні, але майже в цілому світі.

ПРЕЗИДЕНТ ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНИ Вацлав Гавел прибув 19-го березня з візитою до Бельгії. Під час триденного перебування в Брюсселі Вацлав Гавел виступить на засіданні представників Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО). Цей виступ буде першим зверненням голови східньоевропейської держави, яка ще донедавна була сателітом Москви і членом Варшавського Пакту. Гавел зустрінеться також з прем'єр-міністром Бельгії Вільфрідом Мартенсом, з яким він говоритиме про можливості вступлення Чехо-Словаччини до Европейської економічної спільноти. Напруга між чехами і словаками була також темою розмови.

НЕЗАЛЕЖНЕ ПРЕСОВЕ аґентство СССР „Інтерфакс" повідомило, що кремлівські керівники поважно застановляються не тільки над справою відновлення дипломатичних зв'язків з Японією, але також над переданням Японії двох Курильських островів — Шікотан і Хабомаі. В телефонічному інтерв'ю Віталій Чуркін, керівник пресового відділу в міністерстві закордонних справ заявив, що йому нічого не відомо про таке рішення. Він звернув увагу кореспондентів, що на підставі загального опиту, який останньо став дуже популярних в СССР (може тому, що його можна підфальшовувати), понад 80 відсотків мешканців островів висловились, що вони хочуть залиша-

БРИТАНСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ВІДВІДАВ КИЇВ

Київ (УКРІНФОРМ). — Британський міністер закордонних справ Даґлес Гирд, прибувши на короткі відвідини до Києва заявив кореспондентам, що його країна зацікавлена встановленням тісніших зв'язків і співпрацею з Україною. Д. Гирд, прибувши у вівторок, 19-го березня, до Києва, цікавився властиво всім: самим містом, економікою республіки, побутом, системою керівництва та іншими справами. Він зазначив, що він зумисно вибрав Україну як першу зупинку у своїх відвідинах СССР.

Високий британський гість відбув розмову з президентом Укріни Леонідом Кравчуком, прем'єр-міністром Вітольдом Фокіним і міністром закордонних справ Анатолієм Зленком. Вони поінформували Д. Гирда про політичну й економічну ситуацію в Україні і про висліди референдуму, який складався з двох питань, союзного і республіканського. Л. Кравчук й інші підкреслювали, що не зважаючи на труднощі і різний підхід громадян, які брали участь в референдумі є всякі підстави для оптимізму, головно коли йдеться про закріплення суверенітету у республіці. Урядові особи поінформували британського міністра про проблему нового союзного договору і їхнє до цього становище.

Д. Гирд підкреслив, що його відвідини започаткують добрі політичні й економічні та культурні відносини між Україною і Великобританією. Він пригадав українським чинникам про успішні дні Британії у Києві минулого року, які принесли багато користи для обидвох народів. Згідно з опінією Гирда тісні зв'язки між Великобританією і Україною повинні поглиблюватися, зокрема на торговельному і культурному відтинках. Він запропонував відкриття консуляту Великобританії в Києві. Королівський уряд буде також заохочувати людей бизнесу й культури нав'язувати індивідуальні зв'язки з Україною.

На закінчення своєї візити в середу, 20-го березня, Д Гирд поклав квіти біля пам'ятника невідомому воякові. Пізніше він виступив з лекцією в Київському Університеті, заторкуючи відносини на міжнародному відтинку. Він також відповідав на питання студентів і членів факультету.

ВШАНУВАННЯ М. ЧЕРЕШНЬОВСЬКОГО

Ню Йорк. — Тут у неділю, 24-го березня, о год. 2-ій по полудні відбудеться ювілейна зустріч-бенкет з Михайлом Черешньовським у великій залі Українського Народного Дому, 140 Друга авеню. В програмі — слово про ювілята виголосить д-р Богдан Стебельський, молитва, вечеря, мистецька програма. Програму провадитиме Лев Футала. Вступ — 25 дол. Про свою участь у цій імпрезі Громадський Комітет просить повідомити заздалегідь.

СССР протестує проти угоди Данії з Естонією

Москва. — Спільний протокол про співробітництво між Королівством Данії і Республікою Естонії, який підписали 11-го березня в Копенгаґені міністер закордонних справ Данії Уффе Еллеман-Енсен і його естонський колеґа Леннарт Мері, викликав протест Москви. В ноті, яку заступник міністра закордонних справ СССР Юлій Квіцінський вручив амбасадорові Данії в СССР, сказано, що така угода суперечить принципам міжнароного права. З її змістом журналістів ознайомив на пресовій конференції речник управління інформації міністерства закордонних справ СССР Віталій Чуркін.

В ноті підкреслюється, що порушення справи про „відновлення" дипломатичних відносин зі союзною республікою „суперечить також зобов'язанням Данії щодо Гельсінкського заключного пакту 1975 року відносно дотримання суверенітету, територіяльної цілісности, невмішувнаня у внутрішні справи і непорушности кордонів всіх учасників Наради у справі безпеки і співробітництва в Европі".

В ноті міністерства закордонних справ СССР вказано, між іншим, на те, що Данії вже була звернута увага з приводу того, що 28-го лютого ц.р. вона підписала аналогічний протокол з Республікою Литвою. Поява нового документу, сказано в ноті, свідчить про те, що Данія не виявила зрозуміння до висловлених Совєтським Союзом міркувань про те, що розвиток відносин Данії зі союзною республікою можливий лише в рамках Конституції СССР. Тому нинішня акція Данії розцінюється як „недружній акт стосовно до Совєтського Союзу".

Данському амбасадорові було також вказано, що зміст даного документу в повній мірі стосується і факту підписання 18-го березня протоколу між Данією і „Латвійською ССР", про що в міністерстві закордонних справ СССР є відомості. Данській стороні вказано, що дії Копенгаґену у прибалтійських справах наносять шкоду нормальному розвитку совєтсько-данських відносин, шкодять справі перебудови.

В АМЕРИЦІ

ПОКЛОННИКИ ДЖЕССІКИ Флечер можуть бути спокійними — їхня улюблена телевізійна постать буде дальше радувати своїх глядачів. Акторка Анджела Лендсбирі, що грає ролю Джессіки у телевізійній програмі „Мирдер, ші вроте", погодилась на виступ у ще 22-ох нових епізодах вищеназваної телевізійної програми. Цю приємну вістку до загального відома засобам масової інформації подав Джефф Саґанскі, президент розвагового відділу телевізійної мережі Сі-Бі-Ес. Попередньо А. Лендсбирі згадувала про те, що це буде її останній сезон у зображенні ролі Джессіки Флечер, письменниці детективних романів, що її оригінальним творцем була вона сама ще сім років тому та за що її вже шість разів номінували на престижеву нагороду Еммі.

ДЕМОКРАТИЧНИЙ СЕНАТОР з Південної Дакоти Том Дешел уважає, що тепер коли війна в околицях Перської затоки закінчилася, Уряд, засоби масової інформації та обидві політичні партії повинні свї свої зусилля зосередити над розв'язкою домашніх проблем. З думкою сенатора Дешела погоджуются майже всі, але відразу підкреслюють і те, що це не станеться в цьому році. Аналітики та знавці американської політики уважають, що обидві партії присвятять багато часу для прославлення своєї участи в той чи інший спосіб у воєнних діях на

НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ ВСЕ ЩЕ ТРИВАЄ ВОЄННИЙ СТАН

Дагран, Савдійська Арабія. — Головне командування альянтських військ в Савдійській Арабії поставило у стан гострого поготівля ті військові частини коаліційних держав, які стаціонують тимчасово на південній території Іраку у зв'язку з пожвавленням армійських частин іракського диктатора Саддама Гуссейна, який задоволившись тимчасовою перемогою над шіїтськими повстанцями в околиці Базри, почав витягати зі своїх власних сховків, а може навіть зі сховків в Ірані, заховані воєнні літаки і вживати їх в боротьбі проти повстанців на півдні і на півночі проти курдів.

В середу, 20-го березня, як повідомляє кореспондент аґентства Ассошіейтед Пресс Мартін Марріс, американський боєвий літак Ф—15 збив в повітрі іракський воєнний літак СУ—22 над містом Тікріт. Головне командування коаліційних військ в Ріяді перестерегло ще раз іракських авнтуристів і особисто С. Гуссейна, щоб вони дотримувались підписаного договору командирами альянтських й іракських військ, бо інакше випадки зудару літаків траплятимуться частіше. В договорі альянти залишили за собою право на розвідчі полети над цілою територією Іраку, аж до часу поки не буде підписаний мировий договір між урядами, а у випадку вживання будь-яких літаків проти повстанців, альянти зістрілюватимуть літаки без попередження.

Військові спостерігачі кажуть, що С. Гуссейн кинув проти шіїтів на півдні уцілілі відділи республіканської ґвардії, танки і панцерні вози, а проти курдів, число відділів яких є значно більше від шіїтських, вживав совєтських гелікоптерів, так званих повітряних кораблів, які особливо ефективно діють в гірських околицях. Очевидно, воєнні літаки Гуссейна не можуть літати непомінечними, бо над територією Іраку, Савдійської Арабії і Кувайту, літають розвідчі літаки так звані АВАКС-и, які повідомляють головне командування в Ріяді про кожний літаючий предмет.

Виступаючи у Вашінґтоні пресовий секретар Білого Дому Марлин Фицвотер заявив, що ізольований випадок зістрілення літака не треба розглядати як спробу ЗСА відновити воєнні дії проти Іраку. „Ми договорилися і устійнили певні речі і цього устійнення мусять дотримуватись не тільки війська коаліційних держав, але також С. Гуссейн". Також секретар Департаменту оборони ЗСА Ричард Чейні намагався запевпнити кореспондентів, що ЗСА не будуть вмішуватися до внутрішньої війни іракців проти режиму Гуссейна, але без сумніву, вони сприятимуть політичним змінам в Іраку, бо це одинокий вихід для відновлення співпраці ЗСА з демократичним урядом Іраку і встановлення тривалого миру в районі Перської затоки.

Більш тривожними є поголоски, що Іран почав помагати шіїтам на півдні і концентрувати свої війська на кордоні з Іраком. Чого доброго може розпочатись друга війна між іракськими і іранськими екстремістами, тим разом з перевагою Ірану. Що тоді робитимуь альянти і яке становище займуть Вашінґтон та їхні спільники на Близькому Сході, — запитують політичні і військові аналітики.

ІРАК ВЖИВАЄ ҐАЗ ПРОТИ ПОВСТАНЦІВ

Нікосія, Кипр. — Аґентство Ассошіейтед Пресс повідомляє на підставі докладних звідомлень головного військового командування коаліційних військ, що іракська армія, зокрема так звані республіканські ґвардисти, вживають нервний ґаз проти шіїтських антиурядових, а зглядно, антирежимних повстанців на півдні. Про це свідчать сотні обгорілих трупів цивільних осіб, жінок, дітей, старших осіб і менше військовиків, в містах, що їх силою вогню захопили ґвардисти.

В містах Халлі і Кербела ґвардисти взагалі не ховали забитих через кілька днів, щоб в такий спосіб наводити страх на населення міста.

Очевидно, не можна багато сказати про гуманну поведінку шіїтів. Вони, відступаючи з міста, палили все за собою: шпиталі, магазини, склади з харчами й одягом і приватні будинки.

На півночі країни курдські повстанці закріпились в районі Файда, але трудно сказати чи вони там встояться, бо безжалісний і кровавий диктатор Саддам Гуссейн вживає проти них гелікоптери, які спалюють все до тла, включно з людською масою. Проти курдів виступили також втікачі з Ірану, які знайшли для себе „покровителя" в особі С. Гуссейна. Захоплені в полон іракські старшини призналися, що армія вживає нервний ґаз. Вони потвердили також поголоски, що під час тривання війни в бункері загинуло чимало командних старшин, прибічників Гуссейна. Ці дані не підтверджені іншими державами, і їх тепер перевіряє головне командування коаліційних військ в Ріяді.

Багдадське радіо повідомило, що незабаром відбудеться засідання іракського парляменту, так званої Національної асамблеї, яка у передвоєнному часі була інструментом пропаґанди для Гуссейна, але тепер хоче відзискати свій престиж і діяти самостійно.

С. Гуссейн також виступав на радіопрограмі і заявив, що іракська армія розгромила шіїтських повстанців, а незабаром зробить це саме з курдськими партизанами. Слова Гуссейна заперечили шіїти в Дамаску, які заявили, що повстанський рух шіїтів охоплює цілий південь.

Альянтські війська уважно приглядаються до розвитку подій в Іраку, особливо до збільшення літаків над простором країни. Літаки напевно були перекинені з Ірану. Одного з них, який піднявся в повітря у середу американські літаки зістрілили, ще раз пригадуючи Гуссейнові про заборону вживати літаки проти повстанців.

ДОПОВІДЬ О. САВЧЕНКА

Іст Ғановер, Н. Дж. — Тут в суботу, 23-го березня, о год. 7:30 вечора д-р Олександер Савченко, голова економічної комісії Руху, виголосить доповідь на тему „Економічні і політичні аспекти відродження української держави". Імпрезу влаштовує Асоціяція Українських Професіоналістів і Підприємців Ню Йорку і

ПРО ПРОЦЕС 59-ОХ

Ню Йорк. — Вечір спогадів про процес 59-ох студентів Львівського Університету та учнів середніх шкіл, який відбувся у Львові в 1941 році перед совєтським судом, відбудеться в суботу, 23-го березня о год. 5-ій вечора в залі СУА при 108 Друга авеню, В програмі беруть участь: д-р Т. Крупа, Ліда Крушельницька, ред. Уляна Старосольська, будуть присутні деякі учасники процесу. Вечір спогадів влаштовує 64-ий Відділ Со-

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Журба демократів: вибори у 1992 році

Найближчі президентські вибори в ЗСА відбудуться восени наступного року. Правибори у різних стейтах ітимуть від наступної весни. Це ніби ще далеко, але час біжить швидко, і не можна дивуватися, що поважні політичні діячі приготовляються до виборів вже тепер. Республіканська партія не потребує шукати кандидата; звичайно таким кандидатом є діючий президент, навіть якщо б війна проти Іраку, керована Джорджом Бушем, була б не підсилила популярности цього республіканця президента до небувалих висот через перемогу ЗСА над Іраком. Тим більше журби має партія Демократична, яка вже у 1988 році не мала доброго вибору і проголосила була слабу кандидатуру Майкела Дукакіса, який у своєму власному традиційно демократичному стейті Мессачусетс так господарював, що в минулорічних частинних виборах губернатором став республіканець.

Кілька днів тому переводили на телевізійному каналі Ен-Бі-Сі інтерв'ю з головою демократичної більшости в Сенаті Джорджом Мічелом і сенатором з Тексасу, кандидатом на віцепрезидента поруч Дукакіса, Ллойдом Бентсоном. Обидва ці демократи висловлювались оптимістично, обидва запевняли, що за рік настрої в Америці зміняться щодо республіканця Буша, бо, як і належить: назверх треба виявляти віру в перемогу своєї партії. Але насправді демократи журяться, де знайти кандидата на Президента, який міг би суперничити з Джорджом Бушем. Голосно ніяких прізвищ ще не називається. Аж ось відомий публіцист з неоконсерватистів Вілліям Сафаєр помістив у „Н. Й. Таймсі" з 18-го березня ц. р. статтю п. з. „Залицяння до Нормана" з цікавими ревеляціями.

Мовляв, лідери Демократичної партії знайшли відповідного кандидата, такого, який своєю популярністю може суперничити з Бушем — генерала Нормана Шварцкопфа, головного команданта військ у недавній війні. Генерал Шварцкопф, німецького роду, професійний старшина, виявився знаменитим стратегом і тактиком, що заслужено став в очах американського суспільства героєм. Запитаний у минулому тижні Барбарою Волтерс про його пляни на майбутнє, Шварцкопф заявив, що, мабуть, виступить з війська, бо мусить подбати про більший заробіток, бо має дружину і троє дітей. Сафайр твердить, що коли б Шварцкопфа просто запитати, чи він кандидуватиме на Президента, то він по-філософськи відповів би: „Ніколи не кажи ніколи". У Білому Домі, — каже названий автор, — знають про ті пляни демократів. Шеф штабу Білого Дому Джан Сонуну міг би запропонувати Шварцкопфові три комбінації: 1) п'ять генеральних зірок, 2) становище голови шефів об'днаних штабів, і 3) кандидатуру на Президента у виборах 1996 року з Джейсом Бейкером, як керівником виборчої кампанії. Генерал Шварцкопф є людиною льояльною і тому сумнівно, чи він, безпартійний, погодився б кандидувати як демократ проти Джорджа Буша, республіканця. Лідери демократів з цим рахуються і плянують повести сильну пропаґандивну кампанію за кандидатуру Нормана Шварцкопфа, щоб його „присилувати" прийняти кандидатуру. Це у політичній практиці в Америці називається „драфт".

Сумнівно, щоб Вілліям Сафайр написав свій ессей на основі вірогідних відомостей, що їх дістав з кіл, серед яких обертається; це радше є пробний бальон. Шварцкопф, мовляв, не потребує орієнтуватися в усіх цих справах внутрішньої політики Америки, які є предметом дискусії двох президентських кандидатів у ході виборчої кампанії, бо Д. Д. Айзенгавер, герой Другої світової війни, теж у них не орієнтувався.

Цікаво, який відгук знайде ця стаття Вілліяма Сафайра. Ця стаття в „Н. Й. Таймсі" — дає багато до думання, бо звертає увагу на дальший хід подій в Америці — у тісному зв'язку з недавньою війною. Мічел і Бентсон сподіваються незабаром розчарування американців Джорджом Бушем. у цьому теж можна сумніватися, але правдою є, що впродовж року може різне статися.

ФІНЛЯНДІЯ ТАКОЖ ВИРІШИЛА знести економічні санкції проти Південно-Африканської Республіки, як тільки парлямент тієї країни офіційно прийме закон, на підставі якого ПАР відмовиться від політики апартеїду. Міністер закордонних справ Фінляндії Перті Паасіо заявив, що санкції будуть повністю знесені після парляментарних виборів в ПАР.

Микола Бараболяк

ВИГРАЛИ ВІЙНУ — І ЩО ДАЛІ?

І. Дещо з історії Арабського півострова

Після п'ятимісячної підготови і 100-денної війни Америка благоденствує виграною. Прийшли маніфестації, вітання геройських вояків. Війна велась головно за те, щоб настав „новий порядок світу". А справа це не така проста і легка. Мабуть чи не будуть віндиковані погляди тих, які перестерігали, що Саддама Гуссейна треба виелімінувати більш „мирними" заходами, як війна. Тому, що близькосхіднє питання буде колотитись у міжнародній політиці ще довгі літа і можна рахуватись із непередбаченими наслідками ґльобального маштабу, хочемо в порядку дискусії кинути дещо більше світла на підґрунтя того конфлікту.

Ми нарікаємо, як то мало світ знає про наше минуле, наші визвольні аспірації. А скільки знаємо ми про ґенезу конфліктів на Арабському півострові? Тому дещо з історії та про кордони нинішніх державних устроїв на арабському півострові. На початку цього сторіччя жили бедуїни півострова племінним життям. Жили під владою шейхів. Номінально під суверенітетом Туреччини, але турки не встрявали у життя-буття арабських племен. На переломі сторіччя деякі племінні шейхи стали проявляти амбіції поширювати свої впливи на інші племена (щось, як індійські „чіфи" в Америці). І так шейх роду Рашіді став головним шейхом території, відомої як Наджу, з центром у нинішній столиці Савді Арабії — аль Ріяд. Проти влади цих Рашідів постав 18-літній юнак з племени Савдів, Ібн Савд, і на чолі п'ятдесяти вершників побив Рашідів. Вони схоронились на терені нанішнього Кувайту під опікою Англії, яка встановила вже була там причілок для охорони дороги до її колонії — Індії. Рашіди покликали на допомогу турків, але похід не вдався, бо у турецькому війську поширилась холєра. Турки відступили, і Ібн Савд побідив. Так Ібн Савд установив свою владу в центральній частині півострова. В 1913 році він поширив свої впливи до берегів Перської затоки на територію, відому як аль-Гаса, де нині місто Дагран. Лишився ще один компетитор до влади, на півострові, а це шейх Мекки — Шаріф Гуссейн, володар терену, відомого під назвою аль-Гіджас. Він проголосив був себе королем Арабії „каліфа", і піддався під опіку Великобританії. Але і те не допомогло. Ібн Савд був від нікого незалежний герой-побідник і тому врешті підкорив собі цілу центральну частину півострова з Меккою. В 1932 році він проголосив себе королем, а його царство прийняло від його імени назву.

Коли б Ібн Савд продовжував „збирання арабських земель" під свою владу, то міг би був перейти у історію як „збирач" арабських земель, щось як у середнєвічні князі (Руси, Польщі) збирали споріднені племена. Всі бо араби, хоч жили окремими племенами, мали всі зародки з'єднатися в одну модерну націю. Ібн Савд не поважився прилучити до свого королівства домени шейха Кувайту, бо цей був вже під здецидованим покровом Великобританії, яка встановила собі там, як згадано, причілок на шляху до Індії. Просилось теж, щоб і терен нинішньої Йорданії підпав був під владу Ібна Савда. Жили і живуть там такі самі бедуїни, як на півдні в Арабії. Але Черчіль в 1921 році, щоб нагородити якось Шаріфа Гуссейна Мекки за те, що не він, а Ібн Савд став володарем центру півострова (а королівство було йому приобіцяне Англією за участь у боротьбі проти Туреччини), створив для його сина Абдуля королівство Йорданії. (Абдуль — це прадід нинішнього короля Йорданії). Ібн не мав теж можливости посягти по терени нинішнього Іраку (хоч араби там теж такі самі, як на півдні в Савді Арабії, бо в Іраку уряд Його Милости Короля Великобританії створив королівство для іншого сина Шаріфа Мекки — Фейсаля. Так то спритно яльянти, поділивши Арабський півострів на держави, поклали фундаменти для власного свого панування над півостровом. А вони мали вже інформації про „чорне золото" (нафту) під землею, ще тільки не назріли були методи експлуатування нафтової ропи. Але концесії на експлуатацію були вже надані головно британським концернам.

Кордони між тими „державами" на тілі одного арабського народу не були точно визначені. До нині на деяких мапах кордон між Іраком і Савді Арабією намаркований „невизначений" на певній полосі. Номади мандрували сюди-туди до нині і далі волочаться зі своїми верблюдами. Але на теренах, де було підозріння про джерела нафти, там ці кордони назначено. Але як? Хто їх визначив? Мало хто нині про це й згадує, хіба в університетських колах. Високий британський комісар Баґдаду Персі Кокс скликав у 1922 році представників шейхів Савді Арабії, Іраку і Кувайту до селища Юкваір біля Даграну і передав їм мапу їхніх кордонів. Особливо неприємною була ця мапа для Іраку. Погляньте на неї самі. Коли мініятюрний Кувайт дістав аж 125 миль побережжя, включно з островом Бубіян, побережжя Іраку стиснене на всього 20 миль між Іраном і Кувайтом. Ірак не має там до нині порядного порту, а зв'язок із затокою відбувається рікою Шатт аль-Араб (що значить „Арабська ріка", що її, цю назву, приймають ріки Тигр і Евфрат, після того як злилися в одну ріку; війна з Іраном велась і про те, щоб ця ріка була у виключній домені Іраку. Іран має досить побережжя і на Перську затоку і океан). Так улаштувала справи Великобританія заздалегідь, щоб вигідніше експлуатувати джерела ропи Кувайту і Савді Арабії! Охоронивши цілий арабський світ у восьмирічній війні від повені хомейнівського фундаменталізму, Саддамові Гуссейнові не прийшло навіть до голови, що Америка не матиме вирозуміння для його аспірацій і так жорстоко з ним поведеться. Ця людина жила надто ілюзіями.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує Лев Яцкевич

Оновлення Олександрійської бібліотеки в Єгипті

Нещодавно оббігла світ вістка про задум єгипетського президента Госні Мубарака оновити в місті Олександрії стародавню Бібліотеку, що впродовж 300 років була центром гелленської культури у світі. Її заснував Птолемей II Філядельф (285-247 перед Христом), син колишнього полководця Олександра Великого Птолемея I (306 - 283 перед Хр.), царя Єгипту. І Птолемеї і Олександер Македонський (336 - 323 до Хр.); званий Великим, були синами македонського народу, держава якого була розташована на Балканському півострові.

До свого апогею Македонія прийшла за панування короля Філіппа II (359 - 336 до Христа). Македонці становили суміш різних племен, здебільш іллірійських, франківських та грекоподібних. Це були вроджені вояки, фізично добре збудовані, з яких Філіпп II зформував 35,000 армію, при допомозі якої він хотів здійснити дві мрії: з'єднати розсварені грецькі міста та розбити Перську імперію, а на її місці створити грецьку. Слід при тому уточнити одну правду, що греки дивилися на македонців згори, вважаючи їх так як усіх чужинців варварами, не звертаючи уваги на те, що македонці тягнулися до атрактивної грецької культури. Не був вийнятком і король Філіпп II, який ставився з великою пошаною до всього, що було грецьке, а навіть спровадив на свій двір видатного грецького філософа Арістотеля за учителя для свого сина престолонаслідника Олександра, якому, до речі, доля зготувала велике майбутнє, осяяне блискучою славою. Перша мрія Філіппа II стала дійсністю за декілька років, які він зужив на приборкання постійно розсварених грецьких міст-держав вогнем, мечем і довготривалими облогами. В тій кампанії взяв вже активну участь його 17-літній син Олександер, виявляючи при тому незвичайну хоробрість і мілітарно-стратегічний хист.

Коли Філіпп був вже готовий до походу на Персію, підступна ворожа рука перетяла нитку його життя. Але тут виявився вже геній 21-річного Олександра, який, сказавши „ніщо не змінилося, крім наймення короля," станув на чолі 40,000 армії. Похід на Персію тривав11 років, в яких він двічі розбив півмільйонову армію Дарія III і став незаперечним володарем цілої Перської імперії, яка включала Малу Азію, Фенікію, Сирію, Вавилонію та Єгипет. Але в серці Олександра горіла постійно ясним смолоскипом візія нового гуманістичного світу, що мав бути сумішшю двох культур, гелленської (старогрецької) та орієнтальної.

Маючи цю візію на меті, він почав плянувати на підбитій території майбутні осередки — міста гелленської культури. Одним з таких осередків мала стати нова столиця Єгипту, а водночас найбільший торговельний порт світу, названа його іменем — Олександрія. На жаль, його передчасна смерть на 32-му році життя припинила всі його задуми й мрії.

Підбитою територією поділилися його генерали, згідно з домовленням чи кинутим жеребом. Птолемей та всі його нащадки успадкували Єгипет. По інтронізації та проголошенні Птолемея II царем Єгипту, він приступив до будови Олександрії, яку намітив біля пристані над Середземним морем. В її сусідстві, на вузькій смузі піску, височів маєстатичний королівський палац. Поряд з ним станула імпозантна споруда Музейону (музею). Напроти нього між блакитних хвиль Середземного моря майорів острів Фарос, на якому згодом побудовано морський маяк 300 стіп заввишки, відомий в старині як одне із семи чудес світу.

Слід при тому уточнити, що музейон не становив справжнього музею в нашому модерному розумінні, але своєрідну науково-освітню фундацію, що вміщала Бібліотеку, Дослідний Інститут та Школу філософії мистецтва й знання. Ця школа була предтечею нашого університету. В цій школі, до речі, вчилася дочка Птолемея XIII, славна в історії цариця Клеопатра (66 - 30 до Хр.). Але найбільшою славою та повагою втішалася в стародавньому світі Олександрійська бібліотека, що за царювання Птолемея II Філядельфа нараховувала півмільйона рукописних сувоїв — „книг" усіх народів світу. Вони включали, крім приватної колекції книжок грецького філософа Арістотеля, найбільш рідкісні рукописи всіх ділянок знання. Це була справжня компіляція знання писаного слова, яку стародавній світ колинебудь посідав; згадати б тільки оріґінальні рукописи поетичних драм Есхіла, Евріпіда спочивали поруч себе на полицях цієї славної книгозбірні, при якій у свій час працював найвизначніший грецький математик Евклід (306 - 283 до Христа). Олександрійська бібліотека впровадила низку поліпшень, до яких слід зарахувати застосування папірусу для писання нових манускриптів чи роблення копій з існуючих вже для власних потреб чи для інших бібліотек світу, та впровадження нової системи розподілу рукописів на „книжки", відповідно до довжини папірусу.

В Дослідному Інституті Музею, що був предтечею академій наук, працювали найбільші учені стародавнього світу. Згаданий уже математик Евклід, творець геометрії (пляніметрії); астроном Арістарх, предтеча Миколи Коперніка; Аріс-

(Закінчення на стор. 4)

Юрій Р. Рибак

ПОДАТКИ — ПРИКРІСТЬ НАШОГО БУТТЯ

Не маємо офіційної статистики, однак на основі спостережень виходить, що багато з нас тратить на гуморі, коли приходить час приготовляти податкові зізнання особистого прибутку. І може тоді пригадуємо собі слова Бенджаміна Френкліна, який писав: „Тільки дві речі на цьому світі є певними: смерть і податки". І хоч у основі ми можемо з тим погоджуватись, то все ж таки завважуємо, що ці речі у практиці не приходять у френклівському порядку, бо скорше приходиться платити податок і то часто, а смерть приходить пізніше і тільки один раз... Зрештою, хто торбується, що буде по смерті — це ж справа спадкоємців!

А тепер гляньмо у дзеркало. Чи не відчуваємо дещо сильніший тиск крови, коли всі і вся навколо питають, скільки заробляємо, себто скільки нам обіцяно в праці на папері. Але коли одержуємо чек заробітної платні, то щойно тоді усвідомлюємо собі, як мало залишилось на покриття власних потреб. І самі собі не віримо і цифр не пізнаємо, бо крім державного податку є ще стейтовий, міський, соціяльного забезпечення і подібне. Це все автоматично відтягає працедавець та з прецизією пересилає на адресу дотичної аґенції. Але на тому не кінець. На цю решту в поті чола заробленого гроша жде тьма прямих податків, зв'язаних із набуттям економічних дібр. І коли так візьмемо наші особисті і домашні витрати під побільшаюче скло, то властиво дуже вже мало з них дійсно вільні від податків. Ось, наприклад, цигарки, алькогольні напої та ґазоліна несуть прямо ярмо оподаткування. Але є прихильники цього податку, які його схвалюють, мовляв, — це є прекрасне завдання служити рівночасно двом справам. З одного боку люди перестануть курити, пити і їздою занечищувати повітря, а з другого боку — наповняться скрині державної скарбниці. Чи можна з тим поглядом погодитись?... Приймім, що люди зміняють свою дотеперішню звичку, то, щоб задержати дохід з податку, наложать його на воду, молоко, а може і скажімо — на віддаль, пройдену пішки.

Прибуток населення не є однаковий, бо є ті, що заробляють багато, одначе є й ті, що їм бракує основних середників до життя. Але без різниці ціле населення потребує охорону і послуги, координовані державою, яка силою обставин стає розподільником прибутку та економічних ресурсів. Тому і само існування держави, її адміністрація, її культурні та соціяльні зобов'язання супроти населення можуть здійснитись у першій мірі завдяки співучасті платників податків, і примус платити податки державі є такий давній, як давнє існування інституції державности. В одному єгипетському гробі з часу коло 2.400 року перед Христом знайдено рисунки, що вказують на тогочасну систему оподаткування, як теж спосіб карання за несплату податку. Знову ж, як подає Арістотель, у древній Греції в часі її золотої доби, прямий податок відкидано як пониження для вільного громадянина. Римляни, особливо на підбитих територіях, вели точно податкові бюра, де мали повну реєстрацію всіх платників. Між іншим, кожний платник одержував посвідку заплати, але мусів подбати про власний матеріял до писання, а тому, що папірус був дорогий, то користувались кусниками череп'яного посуду.

У середновіччі публічний прибуток походив з маєтків корони, лордів та єпископів. З новіших часів пригадаймо ґенезу американської революції, коли колоністи запротестували проти постанов британського парляменту кличем: „оподаткування без представництва"! Реакція на несправедливу побудову податкової системи (есплуатація бідних) не була несподіванкою, що стала поважним арґументом невдоволення мас в час вибуху Французької революції у 1789 році. Перехід до прямого оподаткування остаточно затверджено в 1842 році в Британії, а у 1853 році почався проґресивний прибутковий податок у Прусії. Щойно з Першою світовою війною прибутковий податок набув домінуюче значення у федеральній податковій структурі ЗСА, а загальний продажний (sales) податок увійшов у фінанси стейтів.

І прийшов час для американської податкової політики активізуватись у вирішуванні питання соціяльної реформи, розподілу прибутку та економічних ресурсів поміж приватним і публічним секторами користування. Сьогодні ми є свідками партійного підходу до розв'язки і спроб покращання оподаткування, яке стає щораз складнішим для пересічного американця і тому шукає експертів. Ми є теж свідками активности різних груп консервативних та ліберальних кіл, що стараються здобувати успіхи у вирішенях законних податкових викрутів (Loopholes). Загально теж відомо, що найкращі американські правничі уми працюють у ділянці інтерпретації податкового закону, щоб заощадити гроші клієнтові, менше дати державі, а себе збагатити.

(Закінчення на стор. 4)

Стефанія Андрусів

ВОСКРЕСАЄ УКРАЇНА

І щось в мені таке болить,
Що це і є, напевно, Україна.
Ліна Костенко

IV.

Так відразу російське православ'я із органу духовного вдосконалення нації перетворилося в орган верховного суду, оправдання і освячення влади князя, царя, тепер КПСС. Перший стовп, забитий у підмурівок російської державности, — збудована у Володимирі Андрієм Боголюбським церква і встановлення у ній чудотворної ікони Богородиці із Вишгорода, викраденої князем з Києва, що тепер називається Владімірською. Це не була любов до мистецтва чи Бога, а любов до влади: за імперською російською логікою, де Богородиця, там влада; хто противиться владі, той проти Богородиці. Перша ластівка російського (майбутнього) імперіялізму, проба історичного почерку і характеру взаємин двох народів-сусідів.

Щоб відразу й остаточно вирвати Україну з лабет Польщі, Хмельницький підписує у Переяславі тимчасову воєнну угоду з Росією. Думав, що тимчасову, а несамохіть укинув Україну в пастку Історії — тюрму народів. Ще при житті гетьмана почалося нищення Росією України як окремого політичного й етнічного тіла, її незалежности, самоврядування, мови, духовности, привласнення не тільки землі і людей на землі, а й історії: минулу приписала собі, а майбутню відібрала. З утворенням СССР на дверях тюрми народів клацнув ще один замок — большевицько-комуністичний.

Понад сімдесят років СССР, цей російсько-большевицький імперіялістичний монстр, роздутий від величезних просторів і численних народів, важко гупав XX століттям, навіваючи жах на світ, — крок уперед, два, три, тридцять назад, аж до середньовіччя у деспотизмі й жорстокості. Жерці нової релігії учили народи бадьоро співати „Наш паровоз впєрьод леті, в каммунє астановка", і щоб швидше він долетів до тієї комуни, вкидали в топку паровоза мільйони людських життів. Та замість комуни, світлого майбутнього, залетів комуністично-імперіялістичний паровоз у багно безгосподарности, краху економіки й духовости. Ще він, напіврозвалений, тримається купи багнетами „паровозної" варти — армії та КҐБ; ще за інерцією крутяться його колеса, ще головний машиніст — президент, намагається гарячково вивести його з болота історії, поставити на нові рейки. Для цього навіть кількома вагонами — країнами так званої соціялістичної співдружности, пожертвував. Вже зачаровані й підбадьорені „новим мисленням", вороги-капіталісти, покинувши „загнивати", кинулися витягати наш доблесний паровоз своїми капіталістичними кранами, а ми ні з місця, лиш ще глибше вгрузаємо в болото. Ще трошки, ще „затяніте потуже пояса, таваріщі" (а пояси вже й так на останній дірці), завтра буде все добре — наш соціялістичний — реґульований (!) — ринок, лиш би Союз зберегти. І ланцюги-зчіплювачі вагонів — новий Союзний договір готується, щоб оновити імперію, нові союзні шнури-закони обсотують комуністичний состав-ешелон уздовж і впоперек, щоб обезвладнити, обезголовити суверенітет республік.

Кожному ясно, що і при такому розмірі (великі, тим більше величезні, держави не піддаються управлінню) і при такому господарюванні (довести до повного спустошення зе́млю, во́ди, на́дра, здоров'я людей, культуру, довести підданих до жебрацтва й голоду) не вижити. Не збудували комуністичного завтра, не збудуємо й соціялістичного — „демократичного соціялізму". Тим більше, що всякий соціялізм завжди антидемократичний... Протиприродна гігантська багатонаціональна держава, де „дружба народів" підтримується саперними лопатками. Протиприродна комуністична ідеологія, оперта на ненависті, бо нищить людину, народи, нації; вона інтернаціональна тільки в теорії, на практиці завжди виливається в расизм чи шовінізм. Протиприродно визначати суспільний ідеал і строки його побудови і силоміць підганяти під його прокрустове ложе долі людей і народів. Природно влаштовувати суспільство так, щоб воно працювало на людей, а не люди на нього. На руїнах імперії (бажано не глибоких, щоб зберігся ще якийсь будівельний матеріял) слід збудувати незалежні держави на етнічних територіях народів, які дивом вижили в тоталітарній м'ясорубці совєтської імперії. І хай собі самі вибирають і суспільний устрій, і суспільні ідеали, ідеологію і друзів.

Для України, щоб стати справді незалежною, зараз можлива тільки одна дорога, одне гасло: „Геть від Росії!" Це гасло актуальне і для самої Росії, якщо вона хоче бути Росією, а не Російською імперією; хоче бути державою, що плекає національний дух свого народу, а не знищує його іменем інші народи; вболіває за нього, а не за втілення будь-якою ціною маніякальних імперських плянів оволодіння світом. Саме таке гасло: „Геть від Росії — імперської тюрми, концтабору народів, вперед до Росії демократичної". За це борються нині пробуджені демократичні сили Росії. Як для України актуальне гасло „Геть від Росії", так і для Росії нині важливе: „Геть від України". Це обопільне „геть" не навічне, а доти, доки Росія не перестане уважати Україну придатком Росії, а Україна не повірить, що вона Україна; доки українці не позбудуться хвороби малоросійства, комплексу меншевартости, які імперська Росія вирощувала в українській свідомості віками. Нині і Росія і Україна хворі: перша — на імперський синдром, друга — на національний некроз, малоросійство. Джерело хвороби, носій вірусу — „сестра": для Росії — Україна (й інші колонії), для України — Росія. І хворітимуть доти, поки перебуватимуть разом в одній „палаті". І можуть померти, якщо їх не розселити в різні, окремі (лікарняні кімнати).

Закінчення буде.

Про концерти квартету ім. Лисенка

Наголошуючи п'яту трагічну річницю нуклеарної катастрофи Чорнобиля, при нагоді концертів, спонзорованих Фондом Допомоги Дітям Чорнобиля і камерним ансамблем „Нова", відбуватимуться виставки фотографій з подій катастрофи, виконаних фотомистцем Віктором Марущенком. Виставка складається з приблизно 50 картин.

Зайшли деякі зміни в концертовому турне квартету ім. Лисенка: з технічних причин відкликані концерти на Фльориді. Зміна дати і часу концерту в Ню Йорку в Народному Домі з 17-го березня на суботу, 30-го березня, год. 7-ма вечора.

Зате буде концерт на Союзівці 9-го квітня о год. 7-ій вечора.

Монтреаль в обороні С. Хмари

З ініціятиви Ліґи Визволення України, а точніше її референтури зовнішніх зв'язків, яку очолює мґр Євген Орищук, пороблено ряд заходів в обороні Степана Хмари, депутата до Верховної ради УССР, який був підступно арештований 17-го листопада 1990 року, а перед тим позбавлений депутатських прав.

Акція протесту в Монтреалі обіймала висилку листів до державних діячів Канади, як також інформаційні листи до політичних діячів в Україні. До листів долучено списки підписів монтреальської громади, які збирано коло церков та на різних імпрезах. Разом зібрано понад 1,000 підписів на 30-ти сторінках.

Ориґінального листа вислано до Браєна Малруні, прем'єр-міністра Канади, за підписом мґра Є. Орищука в імені Комітету Захисту Степана Хмари. В листі з'ясовано перебіг підступного арешту та інцидент на Площі самостійности з полковником КҐБ І. Ґріґор'євим, як також висловлено протест в імені української громади в Монтреалі та домагання, щоб уряд Канади інтервеньював дипломатичною дорогою перед совєтським чинниками в Києві та став в обороні молодих демократичних сил в Україні.

Копії листів з підписами вислано до заступника прем'єр-міністра Дона Мазанковського, міністра закордонних справ Джо Кларка, шефа Ліберальної партії Ж. Кретієна, шефа Нової демократичної партії Одрей МекЛаклін, як також до П. Буає, секретаря міністра закордонних справ Джо Кларка.

Той самий лист протесту вислано до Леоніда Кравчука, голови Верховної Ради УССР. Про акцію поінформовано Івана Драча, голову Руху, Михайла Гориня, голову Політичної Ради Руху, Левка Лук'яненка, голову Української Республіканської Партії.

В згаданій акції брав участь цілий ряд осіб, з яких треба згадати інж. Я. Чолія, В. Дмитріва, Я. Кобелецького, В. Осуховського, С. Цурковського, І. Коштубайду, Марійку Путко, М. Називальського.

Сподіваємося, що згадана акція буде мати належний успіх та причиниться до загального протесту української діяспори проти наступаючих реакційних сил в Україні і що її вислідом буде звільнення С. Хмари і привернення йому депутатських прав.

Г. О.

Відзначення Січневих Роковин у Вікторії, Британська Колюмбія

Перший раз у житті малої української громади у Вікторії, на цьому найбільш на захід висуненому клаптику Канади на Острові Ванкувер, Британська Колюмбія, відбулося 22 січня цього року офіційне відзначення річниці Української Державности.

Урочистість почалася о годині 11:30 ранку перед будинком міської управи. Не зважаючи на робочий день, понад пів сотні свідомих українців прийшли на відзначення тієї важної дати в історії українського народу.

Голова Відділу Конґресу Українців Канади, Богдан Герчак, відкриваючи це свято, привітав усіх присутніх, а окремо радну Лауру Актон, репрезентантку Міської Ради міста Вікторія та Алана Юен, президента Міжкультурної Асоціяції Вікторії. Після того Радна Актон відчитала офіційну Проклямацію Міської Ради й мера Вікторії Давіда Турнера про День Української Незалежности.

По відчитанні офіційної проклямації Богдан Герчак в короткій промові пояснив значення цієї історичної дати для всіх українців на рідних землях, а також і поза Україною. „Сьогодні, приготовляючись до відзначення 100-ліття нашого поселення в Канаді, ми з гордістю наголошуємо, що ми українці. Для нас, українців-канадців, такі принципи як незалежність, справедливість й любов до волі є зовсім природним явищем, бо це — частина нашої спадщини. Завдяки довголітнім зусиллям наших предків ми, українці-канадці, користуємось правами й вигодами вільної держави, якою стала Канада. Тож нашим обов'язком тепер є додати свій голос до світової опінії на захист демократичного руху в Україні".

Богдан Герчак підкреслив історичну вагу сьогоднішнього документу, бо це вперше у Вікторії, столиці Провінції Британської Колюмбії, день 22 січня був офіційно проклямований як національне свято української державности, а синьо-жовтий прапор був вперше піднятий на ратуші цього тихоокеанського міста.

Закінчуючи свою промову, голова відділу КУК попросив Ніксона Чорного, представника українських піонерів, і Марту Мармаш, представницю молоді, підняти синьо-жовтий український прапор, а після того закликав присутніх вшанувати однохвилинною мовчанкою пам'ять всіх тих українських патріотів в Канаді й Україні, які так бажали, але не мали змоги бачити Україну незалежною державою.

Свято закінчено відспіванням гимнів „Ще не вмерла Україна" та „О Канада".

Інж. П. Ґ.

ІНВЕСТУЙТЕ В УКРАЇНУ, ЗБІЛЬШІТЬ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

Загальні збори кредитової кооперативи СУМА в Йонкерсі

В суботу, 9-го березня, відбулися звичайні річні загальні збори Федеральної Кредитової Кооперативи СУМА в Йонкерсі, Н. Й, яка була заснована 1964 року.

Збори відкрив голова дирекції Лев Футала. Він привітав Владику Василя Лостена, гостей з України в особах інж. Івана Марчишина, голову ради банку „Дністер", голову управи банку „Дністер" Володимира Гресика, Тетяну Гетманчук — головну бухгальтерку банку „Дністер", Ігоря Петріва — працівника обслуги комп'ютера банку „Дністер", голову управи ЦУКА інж. Дмитра Григорчука та представників кредитівок „Самопоміч" Ню Йорк — голову д-ра Богдана Кекіша, управителя мґра Ярослава Оберишина та секретаря інж. Любомира Зєлика, „Самопоміч" Джерзі Сити інж. Степана Кравченюка — скарбника, Зенона Гальковича — заступника скарбника, „Самопоміч" Пассейк — голову мґра Ярослава Федуна, та „Самопоміч" Нюарк — управителя-скарбника Ігоря Ляшка і члена дирекції Володимира Ковблянського. Ствердив правосильність зборів згідно зі статутом, привітав членів. Вшановано тих, які померли у 1990 році і їхню пам'ять та пам'ять загиблих в останній війні та тих, які в Україні і поза нею віддали життя за волю і самостійність України вшановано мовчанкою.

Молитву та привітання до присутніх виголосив Владика Василь Лостен.

Після прийняття порядку денного і відчитання протоколу з останніх загальних зборів секретаркою Наталією Невмержицькою, приступлено до звітів.

Л. Футала відкриває збори.

Першим звітував голова Лев Футала, який, між іншим, сказав, що кооперативний сектор, який в Йонкерсі зорганізувався, закріпився з ініціятив 11-го Відділу ООЧСУ і сьогодні виріс до великої на наші умови фінансової установи. В 1990 році ми зросли в порівнянні до попереднього, 1989 року, на 6,811.331.25 дол., себто на 15.08 відсотка і на день 31 грудня 1990 року ми мали 51,971, 292.05 дол. Членство наше зросло на нових 263 члени до числа 3, 967.

Подякою членам дирекції, членам комісій, адміністративному персоналові та усім членам за довір'я і підтримку, голова закінчив свій звіт.

Наступним звітодавцем був управитель-скарбник мґр Святослав Н. Коцибала, який подав докладний фінансовий звіт. Він проаналізував приходи, які виносили за 1990 рік 4,790,181.29 дол., з чого у формі дивіденди повернено членам 3,088,174.80 дол. До статутової резерви перенесено 122,000.00 дол., яка на кінець грудня 1990 року виносила 2,202,000.00. До запасного фонду перенесено 993,031.69 дол. і на кінець грудня 1990 року запасний фонд становив 3,977.758.18 дол.

Далі скарбник докладно проаналізував існуючі несприятливі умови в ощадностевих щадницях та банках Америки, які мали неґативний вплив на нормальне господарювання. Це було причиною, що закрито певну кількість щадниць та банків. Після послаблення економічного стану та закриття певної кількости банків і щадниць прийшло щойно до загострення державної контролі. Все те, що діялося з банками і щадницями, не мало впливу на нашу кооперативу, яка росте і розвивається. Подякою всім закінчив свій звіт мґр С. Коцибала.

За кредитову комісію звітував її голова Дмитро Івасютин. В 1990 році кредитова комісія апробувала 335 позичок на суму 9,312, 573.11 дол. З того гіпотечних позичок було 60, на автомобілі 12, на підпис ручителів 36, на підклад ощадностей 200, на комбіновані ощадності і підписи 23, студентські чотири.

Подякою членам кредитової комісії, дирекції і всім працівникам закінчив Д. Івасютин свій звіт.

За інформаційну комісію звітував голова Богдан Вітюк. У засіданнях інформаційної комісії брали участь голова Лев Футала та управитель-скарбник мґр Святослав Н. Коцибала. Інформації про нашу кооперативу були поміщувані в українській пресі, а найчастіше ми користаємо з Бюлетеня української католицької церкви св. Михаїла в Йонкерсі. Видано календарі на 1991 рік, по мистецьки оформлені.

Щирою подякою членам інформаційної комісії, дирекції та всім працівникам закінчив свій звіт Богдан Вітюк.

За Контрольну комісію звітував голова Мирослав Климко. Контрольна Комісія перевірила ділянки праці секретаріяту дирекції, діловодство кредитової та інформаційної комісій і у висліді ствердила, що вищезгадані комісії задовільно провадили свою працю. Рівнож контролю фінансових операцій та загальної праці органів кооперативи провела федеральна контролерка Крістін Раєн, яка ствердила, що наша кредитова кооператива веде своє діловодство правильно та вміло.

В заключенні Контрольна комісія висловила признання та подяку дирекції, комісіям та працівникам. В дискусії були деякі запити до звітодавців, на які звітуючі дали вичерпні відповіді.

На внесок голови Контрольної комісії загальні збори одноголосно прийняли звіти до відома (один втримався).

Номінаційна Комісія, яка працювала в складі мґра С. Коцибали, Марії Васічко й інж. Петра Дуди подала внесок, щоб перевибрати до дирекції Льва Футалу, Наталію Невмержицьку та Ярослава Кіцюка. До Кредитової комісії Дмитра Івасютина та Василя Коцура. Інших внесків не було, тому даних осіб вибрано одноголосно.

До інформаційної комісії вибрано Богдана Вітюка, Тересу Капітулу, мґра Володимира Микулу, інж. Петра Дуду, інж. Андрія Горбачевського та Михайла Барну.

Зі словом виступив гість з України Володимир Гресик — голова управи банку „Дністер". В точці привітів виступали: інж. Дмитро Григорчук від ЦУКА, д-р Богдан Кекіш від кооперативи „Самопоміч" Ню Йорк, інж. Степан Кравченюк від кооперативи „Самопоміч" Джерзі Сиiті, мґр Ярослав Федун від кооперативи „Самопоміч" Пассейк, Володимир Ковблянський від кооперативи „Самопоміч" Нюарк.

Владика Василь Лостен відмовив молитву, а присутні відспівали „Боже Великий, творче всесильний".

Присутні при перекусці ділилися поглядами про економічну ситуацію в ЗСА, про стан в Україні, а щасливці мали нагоду виграти книжку чи платівку, видану з нагоди 45-ої річниці УПА.

Л. Л.

Вшанували річницю незалежности УНР

Заходами Головної Управи Центрального Представництва Української Еміґрації в Німеччині (ЦПУЕН) відбулася у Мюнхені в неділю, 27-го січня святочна академія, якою вшановано 73-тю річницю IV Універсалу в Києві (22 січня 1918 р.) — проголошення незалежности Української Народної Республіки. Академія відбулася після архиєрейського Богослуження. Урочистим Богослуженням вшанував цю річницю Владика Платон Корниляк в катедральному храмі Св. Покрови в сослуженні о. прелата Й. Джуджала і о. М. Мольчка. Владика Платон виголосив з нагоди річниці проповідь, якою пом'янув творців цієї визначної події в житті нашого народу, і нав'язав до сучасних подій в нашому краї. Відкрив святочну зустріч, вітаючи присутніх, в тому числі гостей з краю, голова ЦПУЕН Степан Костюк, що теж у своєму слові нав'язав до сучасних подій в Україні і Прибалтиці. Він, між іншим, поставив цікаве реторичне питання: „Чи настали часи переорієнтації в нашій діяльності до уряду в Києві?" Відповідь була: „Слідкуючи за подіями в Прибалтиці й на Україні, для нас повинно бути недвозначним і головним завданням не розгубитися! Не боротьба за владу, не боротьба за ідеологію. Одне і друге твориться в Україні... Будучи чуйними і поінформованими, ми зможемо хоч морально підтримати здорові сили і процеси в Україні". Він вказав, що події, які відбуваються в Україні, їхня динамічність, це наслідки накинутого нашому народові уніформованого життя, повного всяких обмежень. Народ своєю динамічною поставою старається цього позбутися. Однак є небезпека, що це може „перетворитися у певний рід анархії і хаосу", що це „не послужить побудові української держави".

Ювілейну доповідь виголосив мґр Петро Мозолюк. Він проаналізував історичні події і визвольні змагання українців від Полтавської битви по сьогодні, навіть ряд фактів з нашої боротьби, зокрема в нашому сторіччі. Зупиняючись над сучасними подіями в Україні, доповідач ствердив, що як учасник II Збору Руху, вважає відрадним явищем, що Львів поступово тратить у користь Києва першенство у національному зриві, що щораз більше підноситься Київ, а з ним і Східня Україна. „Тому будьмо чуйні й близькі до подій, — вказав доповідач, — готуймося до слушного моменту, щоб, здвигнувшись утретє у цьому столітті, здобути, оборонити, закріпити і розбудувати українську державу".

Мистецьку частину академії започаткувала Наталя Наталенко-Маруняк художньою деклямацією поеми Леоніда Мосендза „Баляда про побратима".

Добрим сольоспівом виконав дві пісні „Ой Дніпре мій, Дніпре" (муз. М. Лисенка) і „Гей, мої тополі" (муз. О. Бобикевича) баритон Богдан Шарко у супроводі Патриції К'ю. У цьому ж супроводі Сильвія Отмар-Штайн з Відня гарним сопрано виконала дві мелодії — „Ніч" (муз. А. Гнатишина) і „Не співайте мені цієї пісні" (муз. Д. Січинського). Дуже приємно було вітати в нашому осередку відомих музик зі Львова подружжя Роксоляну і Миколу Дмитерків, які своєю участю значно прикрасили нашу програму. Роксоляна фортепіяновим сольо виконала „Прелюд" Л. Ревуцького, а потім дуетом зі скрипкою Миколи — „Аве Марія" Ф. Шуберта і музичну „Поему" З. Фібіха.

Музичну програму закінчено вокальними дуетами Сильвії Отмар-Штайн (сопрано) і Богдана Шарка, що мелодійно виконали дві пісні — „Де ти бродиш, моя доле" (муз. М. Кропивницького) та „І чого тікати" (муз. М. Колесси) у супроводі Патриції К'ю.

Мистецька частина програми сподобалася учасникам. Виступали професійні сили — наші гості зі Львова і з Відня, що значно прикрасили своїм виступом і виконанням програму академії, яку закінчено національним славнем.

Б. К.

На дорогу у вічність

У суботу, 9-го березня цього року, наша громада українського села Ґлен Спей, Н. Й., проводила на дорогу вічности св. п. Андрія Олега Боднара, сина нашого довголітнього і працьовитого члена громади Мирона Боднара. А. Боднар в неділю, 3-го березня, згинув у летунській катастрофі в стейті Кольорадо під час службової поїздки.

44-літній св. п. Андрій осиротив дружину Христину, дві малі донечки, Стефу і Катрусю, а також батька Мирона, який сподівався, що в сині матиме підпору у своєму старшому віці. Але Боже провидіння зарядило інакше. Забрало відносно ще молоде життя, повне великих плянів і мрій, і залишило молоду дружину і малих діточок, сповнених плачем, горем і жалем без опіки батька і вірного чоловіка. Наш пророк Тарас Шевченко сказав: „не нам на прю з тобою стати" і ми мусимо тут повторити за ним, що без огляду, які допусти посилає нам Господь, ми мусимо приймати їх без нарікання, бо часто допусти сьогодення можуть бути ласкою в майбутньому житті. Молоде життя перервалося саме тоді, коли природа зачинає будитися до весняного розквіту, коли українська громада втішатиметься радісними святами Воскресення Христового — святом надії.

Св. п. Андрій спочив на місцевому цвинтарі в Ґлен Спей, недалеко могили своєї матері Євгенії, яку по її довгих і тяжких терпіннях похоронено тут 12 років тому. Тепер дві рідні душі, матері і сина, поєдналися разом і разом напевно заносять свої гарячі молитви перед престіл Всевишнього, щоб Господь змилосердився над осиротілою дружиною, дітьми-дівчатками і батьком та дав їм сили і витривалість перебороти це тяжке горе. Хоч св. п. Андрій Олег не жив постійно в Ґлен Спей, хоч його службові обов'язки і часті поїздки за кордони Америки і за океан не давали йому змоги бути тут частіше, але залишив він багато своїх друзів ще зі студентських часів, які прибули численно на похорон в суботу, 9-го березня, щоб віддати йому останню прислугу і гідно відправити зі щирими словами прощання в далеку дорогу вічности.

В суботу о годині 12-ій полудня привезено тіло покійного Андрія з похоронного заведення з Порт Джервіс до церкви св. Володимира. Церква була заповнена вірними обох українських місцевих церков, св. Володимира і свв. Петра і Павла, а також численними приятелями покійного так українцями як і товаришами праці, які напевно перший раз в своєму житті мали нагоду, з причини сумної події, оглядати красу нашої святині.

Під час Служби Божої співав місцевий хор, який кожної неділі прикрашує своїм співом наші Літургії. Парох церкви св. Володимира о. Василь Штелень сказав відповідне до сумної хвилини слово, висловив родині покійного співчуття від себе і цілої церковної громади, і після останньої молитви і посвячення домовини відпровадив покійного на місцевий цвинтар. Після відправи над відкритою могилою присутні (коло 150 осіб) перейшли до місцевого ресторану Орчард Інн. на обід. Тут проведено збірку на фонд прибулої недавно з України жертви Чорнобиля Ольги Великодної, Американську асоціяцію боротьби з недугою пістряка і на фонд Українському Освітньо-Культурному Центрові в Филядельфії. Пізно вечором присутні розійшлися додому. Такої кількости вінків і квітів, які своєю красою полонили увагу богомільців, наша церква, як довго вона тут існує, ще ніколи не бачила. Ця велика кількість вінків була також доказом, що покійний мав справді дуже багато вірних і добрих друзів і втішався пошаною і любов'ю.

Олександер Ничка

СПОНУКАНИЙ, ЗАСТРАШАЮЧИМИ зізнаннями про численні смертні випадки через помилкові лябораторійні медичні аналізи, тому три роки Конґрес схвалив окремий закон для встановлення більш суворих правил для ляборатррій по цілій країні. Закон був підписаний президентом Роналдом Реґеном у 1988 році, але його ніколи не введено в життя. Одначе Уряд президента Джорджа Буша також не виказує зацікавлення, щоби цей закон увести в життя, що на думку багатьох є дуже потрібним для добра країни.

В. Фокін...

(Закінчення зі стор. 1)

економічно слабшій стороні, надання відповідних ґарантій і різноманітних засобів захисту його інтересів. Ключовим є розділ, у якому викладені права споживачів. На запитання щодо можливости введення на території республіки карток на основні продовольчі товари міністер торгівлі відповів, що подібний крок може бути зроблений лише за дуже скрутних обставин.

Із співдоповіддю виступив голова постійної комісії з питань соціяльної політики та праці Микола Білоблоцький. На думку багатьох депутатів, проєкт повинен стати лише часткою цілого пакету нормативних актів, що мають не просто деклярувати права споживачів, а стати основою для кардинальних зрушень на ринку товарів і послуг. Отож, враховуючи пропозиції, що надійшли, депутати проголосували за прийняття закону у першому читанні.

Другий законопроєкт, який розглянули парляментарі 19-го березня, реґляментуватиме зовнішньоекономічну діяльність республіки. З доповіддю виступив заступник голови українського уряду Урчукін. Промовець наголосив, що останні рішення Центру багато у чому суперечать суверенним правам республіки, шкодять нормальному розвитку її економічного організму. Виходячи з цього, автори проєкту в основному орієнтувалися на економічні системи розвинених країн та на правила, згідно з якими вони діють. Виходові України на світовий ринок, її участі у міжнародному розподілі праці повинно сприяти створення власного акціонерного експортно-імпортного банку і спеціяльного державного комітету. А виникнення такої інфраструктури у поєднанні із встановленням митних бар'єрів створить передумови для нормального товарообміну між Україною та іншими державами. На закінчення денного засідання відповідаючи на запитання, голова підкомісії з питань зовнішньоекономічних зв'язків комісії заркодонних справ Олександер Дунтау дав детальну аналізу запропонованої юридичної основи системи реґулювання зовнішньоекономічної діяльности у республіці.

Більшу частину вечірнього засідання парлямент присвятив обговоренню проєкту закону про зовнішньоекономічну діяльність. В дискусії взяв участь і міністер закордонних справ України Зленко. Закон український парлямент ухвалив у першому читанні. Решту часу депутати присвятили питанню „Різне". Серед важливих тем, які були темою виступів, справа народного депутата України Степана Хмари, що став жертвою брудної провокації, та недавнє побиття депутата Олександра Гудими, розслідування обставин якого вперто затягують правоохоронні органи.

В ДВАДЦЯТУ, ВІСІМНАДЦЯТУ та ВОСЬМУ СУМНУ РІЧНИЦЮ,
як відійшли до вічности
наші незабутні батьки і улюблений брат

бл. п.

Адольф і Ольга Слижі

бл. п.

Антін Слиж

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в церкві св. Юра в Ню Йорку, 4-го квітня, о год. 6:30 рано;
в церкві св. Михаїла в Менвілл, Н. Дж., 4-го квітня о год. 8:30 рано;
в церкві св. Димитрія в Торонто, 6-го квітня о год. 8:30 рано;
в катедрі св. о. Миколая в Чикаґо, 6-го квітня о год. 8-ій рано.

Родину, друзів і знайомих про молитовну згадку просять

ДІТИ, ВНУКИ і ПРАВНУКИ

Оновлення...

(Закінчення зі стор. 2)

тарх із Самотраки, найбільший олександрійський граматик, що пояснив поезії Гомера; бібліотекар Ератостен, що був універсальним ученим і як астроном обчислив обвід землі та виготовив перший календар, що згодом став основою Юліянського календаря; математик і винахідник Герон (старший), що винайшов дев'ять механічних пристроїв, у тому парову турбіну, і зладив модель космосу.

Олександрійська бібліотека проіснувала з різними пригодами кілька століть. В часі облоги Александрії Юлієм Цезарем під час його війни з Помпеєм вона частково згоріла. До решти знищили її в році 39-му по Христі під час релігійних розрухів. Перекази пізніших арабських письменників буцімто знищив її Каліф Омар 642 року, неправдиві, згідно з „Українською Загальною Енциклопедією" за редакцією Івана Раковського.

Податки...

(Закінчення зі стор. 2)

Славний римський промовець Ціцерон писав: „Податки є м'язами держави". Іншими словами, без податків організм держави спаралізований. І кепською буває політична доля тих американських конґресменів, яким тяжко рішитись, на котру ногу стати у часі, коли вони опинилися під обстрілом публічної опінії, а над їхніми головами звисає неначебто Дамоклів меч — реальність великого державного недобору. Але, як хтось сказав, і на це є рада: треба тільки собі усвідомити, що мистецтво оподаткування полягає на тому, щоб так обскубувати гуску, щоб одержати з неї якнайбільше пір'я, але щоб вона якнайменше при тому сичала.

Відбулися Загальні Збори УСО „Тризуб"

Горшем, Па. (М.Б-й). — Тут в неділю, 3-го березня, у приміщенні українського спортового центру „Тризубівка" відбулися 41-ші звичайні загальні збори Українського Спортового Осередку (УСО) „Тризуб" у Філядельфії.

Збори відкрив уступаючий голова УСО „Тризуб" інж. Ігор Чижович, який провів вступну молитву у відсутності капеляна УСО „Тризуб" о. д-ра І. Біланича. Після молитви присутні вставанням з місць і однохвилинною мовчанкою вшанували померлих членів УСО „Тризуб" в минулій каденції.

Зборами провадила президія в складі інж. І. Скіра — голова, інж. М. Борецького — перший заступник голови, д-ра І. Павлічки — другий заступник голови і д-ра Я. Качая — секретар. До президії були запрошені також о. д-р І. Біланич і уступаючий голова інж. І. Чижович.

Після того, як Я. Качай відчитав, а збори затвердили протокол з минулорічних загальних зборів, за уступаючу управу звітували Р. Пазуняк (фінанси), І. Німчук (фінанси спортового сектора), І. Чижович (загально) і М. Пришляк (контроля діяльности), Р. Пазуняк подав, що всіх приходів в 1990 році було 306,237.86 дол. (посілість на Брод вул. в Філядельфії — 243,117.90 дол. і „Тризубівка" в Горшем — 63,179.96 дол.), а розхід — 155,652.17 дол. (посілість на Броді — 39,414.22 дол. і Горшем — 116,237.95 дол.). Різницю 150,645.69 дол. зделоновано в сертифікатах, призначених на дальшу розбудову „Тризубівки" (руханкова заля і купелевий басейн). Високий прихід „на Броді" включає гроші за продаж цієї посілости, а високі розходи на „Тризубівці" включають видатки на покриття довгів з відсотками. У своєму звіті І. Німчук виказав, що приходи спортової ланки в минулій каденції виносили 15,404.20 дол., а розходи в тому самому часі становили 14,423.63 дол.

І. Чижович у своєму звіті зробив огляд всієї діяльности Управи УСО „Тризуб" в минулій каденції. Його звіт охоплював діяльність підприємства на Брод вулиці в Філядельфії і на „Тризубівці" в Горшем. Він розповів про нові досягнення УСО „Тризуб" в 1990 році — зустріч юніорів львівських „Карпат"; організація приїзду ФК „Карпати" в червні і опіка над ними в ЗСА (Чикаго, Клівленд і Дітройт); „спалення" паперів мортґеджових зобов'язань; відбуття 40-літнього ювілею; приготування книжки про сорокліття діяльности УСО „Тризуб"; продаж дому на Броді в Філядельфії; діяльність спортового сектора, головою якого був Ярослав Козак.

Існує чотири дружини копаного м'яча (перша, резерва, молодеча і юніори), дві дружини відбиванки, плавання, теніс, голф, шахи і легка атлетика.

За Контрольну комісію звітував М. Пришляк. У його звіті було багато признань для уступаючої Управи за її успішну і корисну працю для Т-ва. Контрольна комісія рекомендувала, а загальні збори одноголосно затвердили абсолюторію з признанням уступаючій Управі, зокрема голові І. Чижовичеві.

В короткій дискусії виступили мґр М. Субтельний і М. Корженьовський.

За Номінаційну комісію звітував її голова П. Тарнавський. Він в імені Номінаційної комісії запропонував такий склад керівних органів УСО „Тризуб" на наступну каденцію: Ігор Чижович — голова, Я. Козак — заступник голови і управитель „Тризубівки", Б. Сирий — заступник голови і будівельний керівник, І. Чижович — голова спортового сектора (в заступстві), О. Лесюк — скарбник, З. Завадович — секретар Т-ва і директор канцелярії, М. Борецький — пресовий референт, В. Сімків — секретар протоколів, І. Скіра — господарський сектор, Р. Плахта — імпрезовий референт і П. Тарнавський — фінанси і членство, А. Рудакевич — англомовний секретар, М. Джичко — книговод, адвокат Е. Луців — правний дорадник і д-р І. Павлічка — член.

До Спортової Управи на каденцію 1991-92 вибрано таких осіб: Ігор Чижович — виконуючий обов'язки голови, М. Юрчак — заступник голови і провідник чоловічої футбольної дружини, С. Кундеревич — заступник голови і провідник молодечої футбольної дружини, А. Коваль — секретар, І. Німчук — скарбник, Ю. Дорошенко — тренер футбольних команд, С. Іськів — представник до футбольної ліги, Е. Зиблікевич — провідник плавацької ланки, Ю. Савчак — керівник тенісових турнірів, Р. Федик — керівник тенісу, С. Новаківський — провідник шахової ланки, Е. Луців — провідник гольфової ланки, Ю. Тарасюк — провідник ланки легкоатлетики, Ю. Літинський, О. Михайлюк і Е. Лоза — члени.

Крім управ вибрано ряд комітетів: Комітет господарки (І. Скіра — голова, Г. Давид, М. Качанюк, З. Орлецький, З. Яримович, Г. Долинський, Г. Гарматій, О. Марійчук і В. Баран — члени); Імпрезовий комітет (Р. Плахта — голова, Г. Гарматій, Е. Шкільник, В. Баран, М. Швець, М. Плахта, І. Субтельна, Р. Пришляк, М. Гарматій, О. Бохна і С. Лужецький — члени); Комітет архівів (Я. Качай — голова, М. Борецький, А. Рудакевич, М. Субтельний і Р. Пазуняк — члени); Комітет фондів і членства (П. Тарнавський — голова, Г. Давид, М. Корженьовський, Я. Качай і З. Завадович — члени).

Контрольну комісію очолив С. Гаврищ, а М. Пришляк і Я. Кухтин вибрані членами. До Товариського суду вибрано Т. Яцкевича і І. Бородяка. Е. Швак — контроля музичних і розвагових улаштувань, а О. Левицький — контроля електричних систем.

Після одноголосного вибору керівних органів Т-ва, нововибраний голова запропонував плян праці на каденцію 1991-92 р., який збори прийняли без змін.

В пляні праці — розбудова „Тризубівки", збільшення активности в клюбовому домі, подвоєння членства Т-ва, заангажування п'ятьох добрих змагунів копаного м'яча з України, підготова Спортової Олімпіяди на 1992 рік, будова великого дому зі залею для спорту й імпрез, видання книжки про сорокліття діяльности УСО „Тризуб", конструкція Олімпійського басейну і поїздка членів і охочих громадян на ювілей 80-річчя СТ „Україна" в червні цього року в Україні.

В 4:45 по полудні збори закінчено молитвою, яку провів о. д-р І. Біланич. По закінченні формальної частини зборів почалася розвагова гутірка при смачних перекусках і напитках. Вже було пізно, як учасники зборів розходилися задоволені дотеперішніми успіхами і збільшеними плянами праці на майбутнє цього спортового і розвагового центру української громади Філядельфії і передмістя.

Ой, роде мій красний...

Місто Фінікс, столиця Арізони, одне з найкращих міст Америки. Воно виросло в долині сонця, де цілий рік цвітуть розмаїті квіти, де ростуть розкішні дерева, наповнюючи довкілля терпким настоєм вічнозелених крон. В стейті Арізона живе чимало українців, які приїхали сюди, шукаючи кращої долі, не бажаючи жити під чоботом імперії зла — СССР. Але Батьківщина завжди жила і живе в їх серцях вічною тугою і вірною любов'ю. Тому українці Арізони намагаються постійно допомагати великомучениці Україні, яка 300 років страждає під ярмом Російської імперії.

3-го березня ц.р. в будинку СУМ у Фініксі відбувся великий бенкет з урочистою та мистецькою частинами, організатори якого — громадський комітет допомоги Україні, — поставили собі за мету зібрати гроші для її визвольної боротьби. На цей бенкет приїхав з Ню Йорку д-р Аскольд Лозинський, який виступив з цікавою доповіддю про сучасне становище на Україні.

Доповідь, яка була насичена конкретними фактами, висвітлила наступ партократичних сил реакції на Народний Рух, несамовиті зусилля сталіністів повернути колесо історії до кривавої і жорстокої тиранії і відважний спротив народу України проти увіковічнення свого рабського становища під командою Кремля.

Після доповіді А. Лозинського була прочитана доповідь з питань етнографії, присвячена збереженню народної ноші на Україні. Доповідь підготував інженер М. Гриневич, який зробив глибокий історичний екскурс і доніс до слухачів характерні особливості, красу і самобутність українських строїв.

Доповідь супроводжувалася цікавою демонстрацією народної ноші Лемківщини, Гуцульщини, Бойківщини, Полтавщини. Відома талановита мисткиня з Карпат Ольга Сливка підготувала неповторні за своєю красою народні ноші, які викликали загальне захоплення, а поетка Галина Верес прочитала свої вірші, які присвятила різним регіонам України, народні строї яких демонстрували красуні — українки Фініксу.

Концерт закінчився піснею „Ой, роде наш красний, роде наш прекрасний, не цураймося, признаваймося, бо багато нас є", яку виконала Оля Масна, зачарувавши всіх своїм прекрасним голосом і манерою виконання. Організатори цього концерту і бенкету, а саме: Мирон Гриневич, Ольга Сливка, Чопівський, Мирослава Михайлів, Михайло Лилик та Россола присвятили багато часу, щоб бенкет вийшов на славу. Він не тільки сприяв збору великих пожертв на допомогу Україні, але й приніс морально-естетичне задоволення численній громаді, яка заповнила залю.

Діти подарували організаторам і виконавцям концерту чудові троянди Арізони, а гості нагородили їх довготривалими оплесками.

Г. В.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" — першун відбиванкового турніру ЮСВБА

В суботу, 9-го березня, у Північному Ню Джерзі відбувся черговий турнір Відбиванкової Асоціяції ЗСА (район Гарден-Емпаєр), в якому взяло участь 8 дружин. Приємно, що в цьому турнірі змагалися дві українські дружини — УСВТ „Ч. Січ" і УСК Ню Йорк. На протязі дня ігри проходили у двох підгрупах по чотири, по три сети круговою системою, а після їх закінчення — півфінали і фінал. Згідно з вислідами в звітовому турнірі обидві українські дружини домінували у своїх підгрупах і тим самим зустрілися в одному із півфіналів, який був справді український, обидві дружини виступають в повних українських складах. Цей півфінал виявився завзятим і бойовим і в ньому цим разом перемогли „Січовики" вислідом 15:6, 11:15, 15:9. У фіналі „Ч. Січ" знову в трьох сетах перемогла клюб „ГЕЙВ" 16:17, 16:14, 15:10 і таким чином здобула трофей першуна. В кваліфікаційних до фіналу змаганнях, „Січовики" осягнули такі висліди: „Ч. Січ" — „Я.Р.А." ВК — 15:6, 15:4, 15:13, „Ч. Січ" — Мід Гадсон ВК — 15:8, 15:6, 15:10, „Ч. Січ" — „Тім Екстрім" ВК — 15:9, 15:12, 13:15.

Склад „Ч. Січі": А. Стасюк, А. Гладкий, А. Пендак, Р. Кочановський, А. Данилюк, А. Гной, М. Дулин.

Жіноча дружина зайняла третє місце

Успішно продовжує виступати жіноча відбиванкова дружина „Ч. Січ". В черговому турнірі ЮСВБА, що цим разом відбувся в неділю, 10-го березня, у Воррені, Ню Джерзі, наша дружина закінчила на почесному третьому місці. В зустрічах своєї підгрупи „Ч. Січ" в перших змаганнях зазнала поразки з клюбом „Лонг Айленд", Н. Й. — 10:15, 11:15, а пізніше перемогла „Спорт С. ВК — 15:11, 15:11, Раритан Велі — 15:8, 15:8 і „Вейв" ВК — 15:11, 15:11. Не пощастило українкам у півфіналі в якому вони дуже добре започаткували, здобувши вислід 15:6, але в черговому сеті програли 10:15, в додатковому — 12:15 і остаточно зайняли третє місце на всіх десять, що треба уважати за черговий успіх.

Склад „Ч. Січі": Аня Тершаковець, А. Тершаковець, О. Лотоцька, І. Біланич, Л. Трела, С. Лопатовська, Е. Андерсон.

(от)

УСК Ню Йорк — „Блю Енджелс" СК — 1:3

В неділю, 10-го березня, обидві футбольні дружини УСК-у взяли участь в іграх за чаші. І-ша дружина зустрінула клюб „Блю Енджелс", з яким на початку вела 1:0, але через контузію одного змагуна в другій половині грала вдесятку і остаточно програла вислідом 1:3. ІІ дружина ввійшла переможцем за чашу Гарі Сандерса, елімінувавши сильний клюб „Гунгарію" карними стрілами — 3:2. Вислід в нормальному часі був 1:1, в догривці — 2:2. Голі для УСК здобули Коваленко і Качурак. Карні стріли успішно виконали Клавде, Мурелі і Сабальякас. Таким чином наша дружина ввійшла до другої рунди за цю чашу.

С.К.

Національна Федерація з Шахів України

Відбувся установчий з'їзд Національної Федерації з Шахів України, який запропонував статут і вибрав президію Федерації до якої ввійшли: Іван Бик — президент, Семен Палатник — перший віцепрезидент і голова тренерської Ради, Віктор Кіндрацький — другий віцепрезидент (усі з Києва), Володимир Білинський — третій віцепрезидент (Львів), Давид Малинський — відповідальний секретар, Леонід Тимошенко — виконавчий директор Федерації. Член Президії Ігор Платонов. Головою контрольно-ревізійної комісії вибрано Володимира Чубара. Відтепер Шахова Федерація є громадсько-державною організацією. Діяльність Федерації проходитиме згідно з її статутом, договором з Державним Комітетом спорту та діючим на території України законодавством. Делеґати з'їзду в своїх виступах висловлювалися за активну фінансово-господарчу діяльність Федерації з метою поступового проведення її на самофінансування і повний суверенітет, а також за діяльність у напрямі вступу до ФІДЕ.

О. Шапоренко — президент Федерації України з веслування

Для того, щоб бути прийнятим до Міжнародного Олімпійського Комітету, вимагається існування й приналежність кількох національних федерацій з олімпійських ділянок спорту до даних міжнародних федерацій. В зв'язку з тією вимогою, нині в Україні організуються такі федерації з різних видів спорту, незалежні від московського центру. Однією з таких стала Федерація з веслування на байдарках і каное, яку очолив колишній олімпійський чемпіон Олександер Шапоренко. Учасники з'їзду прийняли Статут республіканської Федерації, в якому наголошено на засадах самостійности. Виконавчим директором Федерації вибрали Ігоря Смеричанського, секретарем — Нелю Тараканову.

Пане Ерцеган, відчиняйте браму!

Такі домагання пролунали на конференції Федерації України з вільної боротьби. Мілян Ерцеган є президентом Міжнародної Федерації цього спорту (ФІЛА) і учасники конференції домагаються, щоб новій самостійній Федерації України „відчинити браму", яка хоче стати членом ФІЛА. Про те, що національне відродження України останнім часом котиться милевими кроками в українському спорті, свідчить багато фактів і один, що його наведено із кореспонденції з цього з'їзду, що її помістив у київській „Спортивній газеті" 29 січня Є. Шрайман. Між іншим він пише: „...У мене, учасника багатьох конференцій, оця подія викликала справжнє сум'яття почуттів. Як далеко пішли ми за якісь рік-два. Хіба можна було у той час уявити, що працівник тодішнього Держкомспорту УРСР (голосували завжди на конференціях саме вони) скаже: „Хоча мені й буде важко, але вестиму засідання українською мовою". А вже помислити, що на виборах голови не пройде креатура вищого спортивного відомства — це здавалося й зовсім абсурдним... Як виходить з цього звіту, замість запропонованого В. Фетісова, на президента Федерації вільної боротьби України вибрали О. Атаманова, який в дискусії проаналізував інцидент на змаганням у Тбілісі, де московські судді і спортові бюрократи не тільки скривдили збірну України, але позбавили можливостей змагунам збірної України брати участь в змаганнях на міжнародній арені. 55 делегатів були учасниками з'їзду, 45 гостро виступали за самостійну Федерацію України та за вибір на пост президента Атаманова. З'їзд прийняв принципове положення: Федерація має забезпечити успішні виступи збірних України на Олімпійських іграх, чемпіонатах світу, Европи тощо. У проекті Статуту мова йшла лише про успішний виступ українських спортсменів, тобто народжених в Україні, а не „імпортованих" з інших республік...

Слідом з'їзду Федерації Вільної Боротьби, пішла теж новостворена Федерація дзюдо України. Президентом тієї Федерації вибрали В. Барабаша, віцепрезидентом Я.. Волощука.

О. Твардовський

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 24-го БЕРЕЗНЯ 1991 р.

Чикаґо, Ілл. Річні загальні збори 301-го Відд. ім. Д. Вітовського о год. 12-ій дня в приміщенні парафії св. Андрія, Bloomingdale, Ill. Присутність всіх членів обов'язкова. В разі неприсутности статутом передбаченої кількости членів, збори відбудуться годину пізніше. — Ю. Паславський, гол., П. Врублівський, секр.

НЕДІЛЯ, 21-го КВІТНЯ 1991 р.

Чикаґо, Ілл. Річні загальні збори 106-го Відд. Б-ва св. о. Миколая о год. 12:30 по пол. в залі під катедрою св. о. Миколая, з таким порядком нарад: відкриття, звіти, вибір управи на 1991 р. Якщо на визначений час не прибуде вимагана статутом кількість членів, збори відбудуться півгодини пізніше будуть правосильні. Проситься про численну участь. — А. Іванюк, предс., М. Марчук, кас., Г. Дронь, секр.